

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی
ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه
مبارزه با جرائم فراملی

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۰۴۸

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۷/۰۴

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی
ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه
مبارزه با جرائم فراملی

استخراج، تنقیح و تدوین:

مصطفی مسعودیان

بازبین و ناظر علمی:

کاظم کوهی اصفهانی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۰۴۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۷/۰۴

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	درآمد
۵	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی

درآمد

لایحه «موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی» بنا به پیشنهاد وزارت کشور در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۶/۱۳ هیئت وزیران به تصویب رسید و طی نامه‌ی شماره ۴۹۴۲۶/۱۲۴۴۳۴ مورخ ۱۳۹۲/۷/۹ برای انجام تشریفات قانونی و تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: با عنایت به روابط دوستانه بین دو کشور ایران و چین و اهمیت مسائل امنیتی و با اعتقاد به لزوم برقراری همکاری‌های امنیتی متقابل و درک فواید ناشی از آن و با آگاهی از نقش مؤثر دو کشور در تحکیم امنیت و ثبات منطقه‌ای و با عنایت به آسیب‌پذیری کشورها در خصوص جرائم سازمان‌یافته فراملی و خدشه‌دار نمودن نظم و امنیت عمومی و جان و رفاه شهروندان به واسطه ارتکاب جرائم یادشده و به منظور توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دو دولت، این لایحه برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

لایحه‌ی مزبور برای رسیدگی به صورت یک شوری در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۲۶ به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به عنوان کمیسیون اصلی ارسال شد که کمیسیون مزبور، مفاد آن را با الحاق یک تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۹/۱۲ به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. این لایحه در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۱۸ در صحن علنی مجلس مطرح و با اصلاحاتی به تصویب نمایندگان مجلس رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۳۸۴/۱۷۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۰۹ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۳/۳/۱۸

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۳/۳/۲۸

ماده واحده- موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۱۱)^(۱) و رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۱۲) این موافقتنامه^(۲) الزامی است.

موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی

...

ماده ۱- زمینه‌های همکاری

طرف‌ها، بر اساس پیمان‌های بین‌المللی که عضو آن می‌باشند و قوانین کشورهای متبوع خود در زمینه جلوگیری و مبارزه با جرائم

۱. ماده (۱۱) موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی: «ماده ۱۱- حل و فصل اختلاف طرف‌ها هرگونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این موافقتنامه را با مذاکره دوستانه یا از طریق مجاری دیپلماتیک حل و فصل خواهند نمود.»

۲. ماده (۱۲) موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فراملی: «ماده ۱۲- مدت اعتبار و اصلاحات

۱- این موافقتنامه از تاریخ ارسال آخرین اطلاعیه کتبی هر یک از طرف‌ها به طرف دیگر از طریق مجاری دیپلماتیک، مبنی بر اینکه اقدامات لازم را طبق قوانین و مقررات خود درباره لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه به عمل آورده است، به مدت پنج سال به موقع اجراء گذارده خواهد شد. پس از انقضای دوره مزبور، این موافقتنامه خود به خود برای دوره‌های پنج‌ساله دیگر تمدید می‌گردد، مگر آنکه یکی از طرف‌ها تمایل خود را به فسخ آن، حداقل شش ماه قبل از انقضای آن به صورت کتبی به اطلاع طرف دیگر برساند.

۲- طرف‌ها با رضایت متقابل می‌توانند نسبت به تغییر و تکمیل این موافقتنامه، اقدام نمایند. اصلاحات مزبور با رعایت بند (۱) ماده (۱۲) این موافقتنامه لازم‌الاجراء خواهد شد.»

زیر در حیطه اختیارات ذی ربط خود همکاری خواهند نمود:

۱- ...

۶- جعل گذرنامه، ویزا و سایر اسناد با ارزش

۷- قاچاق سلاح های گرم، مهمات، مواد منفجره، مواد قابل

اشتعال خطرناک، مواد شیمیایی برای آتش بازی، مواد سمی قوی،

مواد هسته ای و سایر مواد رادیواکتیو

...

دیدگاه مغایرت

به کار بردن واژه «ویزا» در بند (۶) ماده (۱) که معادل فارسی آن «روادید» است و نیز اصطلاح «رادیواکتیو» در بند (۷) ماده (۱) و بند (۳) ماده (۳) این مصوبه، به نظر می رسد مغایر با اصل (۱۵) قانون اساسی است؛ زیرا طبق این اصل، مکاتبات و متون رسمی از جمله قوانین مصوب مجلس باید با زبان و خط فارسی باشد. بنابراین، استفاده از این واژگان بدون درج معادل فارسی آن مغایر با اصل (۱۵) قانون اساسی است.

نظر شورای نگهبان

مصوبه ی مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مجلس در خصوص لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری خلق چین در زمینه مبارزه با جرائم فرامی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را اِنفا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطرو و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلو گیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir